

Roman ve Roman Olmayan Kadınların Genital Hijyen Davranışlarının ve Üriner İnkontinans Farkındalıklarının Araştırılması

Investigation of Urinary Incontinence Awareness and Genital Hygiene Behavior of Gypys Women and Non- Gypys Women

Özge Öz Yıldırım^{1*}, İlknur Aydın Avcı²

¹Ondokuz Mayıs University, Health Science Faculty, Public Health Nursing Department, Samsun, Turkey

²Ondokuz Mayıs University, Health Science Faculty, Public Health Nursing Department, Samsun, Turkey

*Corresponding and ⁺Speaker author: ozge.oz@omu.edu.tr

Özet- Üriner inkontinans (UI), insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve görülme sıklığı yüksek olan evrensel bir sağlık sorunudur. Literatürde genel popülasyonda idrar tutamama prevalansını araştıran çalışmalar vardır. Ancak Roman popülasyonunda idrar kaçırma insidansı konusunda bir çalışma yoktur. Bu çalışma ile sosyoekonomik açıdan dezavantajlı grupta bulunan Roman kadınlar ile Roman olmayan kadınların genital hijyen davranışlarının ve üriner inkontinans farkındalıklarının araştırılması amaçlanmaktadır. Bu araştırma karşılaştırmalı tamamlayıcı araştırma yöntemine uygun olarak Ocak-Mart 2019 tarihleri arasında Aile Sağlığı Merkezi'ne (ASM) başvuran 111 kadın ile yapılmıştır. Veriler tanıtıcı soru formu, "İnkontinans Farkındalık Ölçeği" ve "Genital Hijyen Davranışları Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 21.0 programında tanımlayıcı istatistikler, bağımsız-t testi, Ki-Kare, anova ve korelasyon analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamındaki katılımcıların %56.8'ini Roman, %43.2'sini ise Roman olmayan kadınlar oluşturmaktadır. Kadınların yaş ortalaması 34.23±13.11(min:18;max:67)'dir. Çalışma kapsamındaki Roman kadınların %55.6'sında idrar kaçırma sorunu bulunurken, roman olmayan kadınların %29.2'sinde idrar kaçırma sorunu bulunmaktadır. Roman ve roman olmayan kadınların genital hijyen davranışlarına bakıldığında roman olmayan kadınların genital hijyen tutumlarının(80.35±7.96) roman kadınlara(57.03±12.95) göre daha iyi olduğu belirlenmiştir. Roman olmayan kadınların üriner inkontinans farkındalığı tüm alt boyutlarından aldıkları puan Roman kadınlara göre daha yüksektir.

Abstract- Urinary incontinence(UI) is a universal health problem that adversely affects human health and has a high prevalence of incidence. In the literature, there are studies investigating the prevalence of urinary incontinence in the general population. There are no studies on the incidence of urinary incontinence in the Gypys population. In this study, it is aimed to investigation of urinary incontinence awareness and genital hygiene behavior of Gypys women and Non- Gypys women. This study was based on Correlational-descriptive research. Study was conducted with 111 women who applied to the Family Health Center (FHC) between January and March 2019. The survey was conducted with descriptive questionnaire, "Incontinence Awareness Scale" and "Genital Hygiene Behavior Scale" Incontinence Awareness Scale". Data was collected through face-to-face interviews. The research was carried out by obtaining the written permission of Ondokuz Mayıs University ethic comitte. The data obtained in the research was analyzed by SPSS 21.0 program. The data was evaluated using descriptive statistics, independent-t test, Chi-Square, anova and correlation analysis. Of the participants in the study, 56.8% were Gypys and 43.2% were non - Gypys women. The average age of women was 34.23 ± 13.11 (min: 18; max: 67). In the study, urinary incontinence was found in 55.6% of Gypys women and 29.2% of Non- Gypys women. When the genital hygiene behaviors of Non- Gypys women and Gypys women were examined, it is determined that the Non- Gypys women's genital hygiene attitudes (80.35 ± 7.96) were better than Gypys women (57.03 ± 12.95). Women with non- Gypys women were higher awareness of urinary incontinence than Gypys women.

Keywords – urinary incontinence, awareness, genital hygiene, behavior, women

I. GİRİŞ

Üriner inkontinans Uluslararası Kontinans Birliği (ICS) tarafından istemsiz idrar kaçırma şikayeti olarak tanımlanmaktadır [1]. Kadınlarda daha fazla görülen bir sorun olan üriner inkontinansın, görülme prevalansı toplumda oldukça fazladır [2]- [6].

Üriner inkontinans yaşayan kadınlar, bu sorunu yaşadıklarında sağlık profesyonellerine başvurmak yerine bu sorun ile kendileri başetmeye çalışmaktadırlar [7]-[10].

Dolayısıyla bu durum kadınların üriner inkontinans konusunda farkındalıklarının düşük olduğunu göstermektedir.

Üriner inkontinans konusunda kadınların farkındalıklarının yüksek olması oldukça önemlidir. Üriner inkontinans gelişiminde birçok risk faktörü vardır ve bu risk faktörlerinden bazıları önlenerek üriner inkontinansın gelişimi önlenabilir. Özellikle sık idrar yolu enfeksiyonlarının neden olduğu üriner inkontinans kadınların bu konudaki farkındalıklarının yüksek olması ile önlenabilir. Literatürde

Sık idrar yolu enfeksiyonu geçirmenin üriner inkontinans açısından bir risk olduğu ifade edilmektedir [11]-[13]. Dolayısıyla kadınlarda üriner inkontinans gelişimini önlemek için, genital hijyen davranışlarının yüksek olması oluşacak üriner enfeksiyonları önlemede oldukça önemlidir.

Kadınların %40-50'si hayatlarının herhangi bir döneminde idrar yolu enfeksiyonu geçirmektedir[14]. Çankaya ve Ege (2014) yaptıkları çalışmada, kadınların %51,6'sının son bir yılda idrar yolu enfeksiyonu yaşadığını belirlemiştir [15]. İdrar yolu enfeksiyonlarının oluşmaması için genital hijyen davranışlarının iyi düzeyde olması gerekmektedir. Genital hijyen davranışlarının iyi düzeyde olmasını ise kadınların sosyoekonomik düzeyi oldukça etkilemektedir. Sosyoekonomik düzeyi düşük mevsimlik tarım işçileri ile yapılan çalışmada kadınların genital hijyen alışkanlıklarının düşük olduğu belirlenmiştir [16]. Yapılan başka bir çalışmada gecekonuda yaşayan kadınların genital hijyen davranışlarının daha kötü olduğu bulunmuştur[17].

Bu çalışma ile sosyoekonomik açıdan dezavantajlı grupta bulunan Roman kadınlar ile Roman olmayan kadınların genital hijyen davranışlarının ve üriner inkontinans farkındalıklarının araştırılması amaçlanmaktadır.

II. MATERYAL VE METOD

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Haziran 2018- Eylül 2018 tarihleri arasında Samsun ili Canik ilçesine bağlı Yavuz Selim Mahallesi Aile Sağlığı Merkezine başvuran kadınlar ile yapılmıştır.

Araştırmanın Türü

Bu araştırma karşılaştırmalı tamamlayıcı araştırma yöntemine uygun olarak yapılmıştır.

Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı değişken: çalışma kapsamındaki kadınların inkontinans farkındalıkları ve genital hijyen davranışları

Bağımsız değişken: çalışma kapsamındaki kadınların sosyo-demografik özellikleri, inkontinans deneyimleme durumları.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini Samsun ili Canik ilçesine bağlı Yavuz Selim Mahallesi Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı olan evli kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyerek, araştırmanın yapıldığı tarihlerde Yavuz Selim ASM' ye başvuran, araştırmaya katılmayı kabul eden 111 evli Roman ve Roman olmayan kadın ile olasılıksız olarak yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilmiş, sosyo-demografik özellikleri inceleyen 26 sorudan oluşan tanıtıcı soru formu, 26 sorudan oluşan "İnkontinans Farkındalık Ölçeği" ve 23 sorudan oluşan "Genital Hijyen Davranışları Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

İnkontinans Farkındalık Ölçeği: Avcı ve arkadaşları(2017) tarafından bireylerin idrar kaçırmaya yönelik farkındalıklarını ölçmek amacıyla geliştirilen, üriner inkontinans farkındalık ölçeği 26 maddeden oluşmaktadır [18]. Ölçek; sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler, üriner inkontinansla başatme, sağlık motivasyonu, kısıtlanma, idrar kaçırma korkusu olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte her bir ifadeye verilen cevaplar 5'li likert tipinde ve tüm ifadeler pozitif yönlüdür. Alt boyutlardan alınan puanlar; Sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler alt boyutu için min 8, max 40; Sağlık motivasyonu alt boyutu için min 5, max 25; üriner inkontinansla başatme alt boyutu için min 6, max 30; kısıtlanma alt boyutu için min 3, max 15; idrar kaçırma korkusu alt boyutu için min 4, max 20'dir. Ölçeğin toplam puanı yoktur. Sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler, sağlık motivasyonu, üriner inkontinansla başatme alt boyutları pozitif algıları içermektedir. Kısıtlanma ve idrar kaçırma korkusu alt boyutu ise negatif algıları içermektedir. Bu alt boyutlardan yüksek puan alınması etkilenimlerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's alfası: 0.80'dir.

Genital Hijyen Davranışları Ölçeği

Karahan tarafından 2017 yılında kadınların genital hijyen durumlarını ölçmek için geliştirilen 23 sorudan oluşan 5 li likert tipte ölçektir [19]. Ölçek genel hijyen alışkanlıkları (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12), adet hijyeni alışkanlıkları(13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20) ve anormal bulgu farkındalığı(21, 22, 23) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri "tamamen katılıyorum"dan "hiç katılmıyorum"a doğru 5'ten 1'e sayısal değerler verilerek puanlanmaktadır. Ölçeğin 7., 14., 19., 20., 23. maddeleri ters puanlanmaktadır. Ölçekten en düşük 23 en yüksek 115 puan alınmakta olup, yüksek puanlar genital hijyen davranışının olumlu olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's alfası: 0.84'tür.

Etik Uyumluluk

Araştırma OMÜ Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan yazılı izin, araştırma kapsamındaki kadınlardan sözel onam alınarak yapılmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 21.0 Programında değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, independent-t, Anova, Mann Withney U ve korelasyon testleri kullanılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma Samsun ili Canik ilçesine bağlı Yavuz Selim Mahallesi Aile Sağlığı Merkezine araştırmanın yapıldığı tarihlerde başvuran kadınlar ile sınırlıdır.

III. BULGULAR

Tablo 1. Sosyodemografik özelliklerinin dağılımı

	n	%
Yaş	34.23 ± 13.1 (min: 18; max: 67)	
Evlilik yaşı	18.49±4.54 (min: 12; max: 36)	
Kadınların sınıflaması		
Roman kadınlar	63	56.8
Roman olmayan kadınlar	48	43.2
Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	19	17.1
İlköğretim	40	36
Ortaokul	14	12.6
Yükseköğretim	38	34.2
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	47	42.3
Çalışmıyor	64	57.7
Medeni Durum		
Evli	67	60.4
Bekar	44	39.6

Çalışma kapsamındaki kadınların yaş ortalaması 34.23 ± 13.1 (min: 18; max: 67), evlilik yaşı ise 18.49±4.54 (min: 12; max: 36)'tür. Çalışma kapsamındaki kadınların %56.8'i Roman, %34.2'si yükseköğretim mezunu, %57.7'si çalışmıyor ve %60.4'ü evlidir (Tablo 1).

Tablo 2. Kadınların genital hijyen ve üriner inkontinansa ilişkin özelliklerinin dağılımı

	n	%
Düşük yapma durumu		
Evet	23	20.7
Hayır	88	79.3
Aile Planlaması Kullanma Durumu		
Evet	53	64.6
Hayır	29	35.4
Kullanılan Aile Planlaması Yöntemi		
Modern Yöntem	43	81.1
Geleneksel Yöntem	10	18.9
Vajinadan Kötü Kokulu Akıntı Gelme Durumu		
Evet	30	27
Hayır	81	73
Vajinadan Kötü Kokulu Akıntı Gelince Yapılan Şey		
Doktora başvurma	13	43.3
Hiçbir şey yapmama	17	56.7
Genital Hijyen Hakkında Bilgi Alma Durumu		
Evet	43	38.7
Hayır	68	61.3
İstemsiz Olarak İdrar Kaçırma Sorunu Yaşam Durumu		
Evet	49	44.1
Hayır	62	55.9

İdrar Kaçırma Sorunu Yaşadığı Durum		
Gülerken, öksürürken, hapsirirken	32	65.3
Sıkışıp tualete giderken	10	20.4
Bir neden yokken	7	14.3
İlk idrar kaçırdığında yapılan şey		
Hiçbir şey	32	64
Doktora başvurma	12	24
Yakınlarına anlatma	6	12

Çalışma kapsamındaki kadınların %20.7'si düşük deneyimlemiş, %64.6'sı herhangi bir aile planlaması yöntemi kullanmakta, aile planlaması yöntemi kullananların ise %81.1'i modern yöntemleri kullanmaktadır. Kadınların %27'sinin vajinasından kötü kokulu akıntı gelmekte ve %43.3'ü bu durumda doktora başvurmaktadır. Çalışma kapsamındaki kadınların %38.7'si genital hijyen hakkında bilgi sahibidir. Kadınların %44.1'i istemsiz olarak idrar kaçırma sorunu deneyimlemiş, deneyimleyenlerin %65.3'ü gülerken, öksürürken, hapsirirken bu sorunu yaşadığını ve %64'ü bu sorunu ilk yaşadığında hiçbir şey yapmadıklarını belirtmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Roman ve Roman olmayan kadınların genital hijyen davranışları ve inkontinans farkındalıkları arasındaki fark

	Roman Kadınlar	Roman Olmayan Kadınlar	istatistik
Genital hijyen davranışları ölçeği toplam puan	42.00±10.04	54.78±11.42	t:-6.147 p:0.000
İnkontinans Farkındalık Ölçeği			
Sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler	24.75±5.59	32.25±5.71	t:6.939 p:0.000
Sağlık motivasyonu	10.79±3.62	8.77±5.09	t:-2.446 p:0.016
Üriner inkontinansla başatme	19.16±5.13	19.17±4.98	t:0.008 p:0.993
Kısıtlanma	9.87±3.21	11.83±3.22	t:3.184 p:0.002
İdrar kaçırma korkusu	11.44±3.69	13.52±4.70	t:2.525 p:0.013

Roman olmayan kadınların genital hijyen davranışları ölçeği toplam puanları (42.00±10.04) Roman kadınlara (54.78±11.42) göre daha düşüktür ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Çalışma kapsamındaki Roman kadınların (10.79±3.62) inkontinans farkındalık ölçeği sağlık motivasyonu alt boyutundan aldıkları puan roman olmayan kadınların

(8.77±5.09) aldıkları puandan daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Roman olmayan kadınların inkontinans farkındalık ölçeği sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler, kısıtlanma, idrar kaçırma korkusu yaşama alt boyutlarından aldığı puanlar Roman kadınlara göre daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05) (Tablo 3).

Tablo 4. Yaş ile genital hijyen davranışları ölçeği ve inkontinans farkındalık ölçeği alt boyutları arasındaki ilişki

	Genital hijyen davranışları ölçeği toplam puan	Sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler	Sağlık motivasyonu	Üriner inkontinansla başatme	Kısıtlanma	İdrar kaçırma korkusu
Yaş	r:-0.379 p:0.000	r:-0.279 p:0.003	r:-0.269 p:0.004	r:-0.070 p:0.463	r:-0.046 p:0.634	r:-0.158 p:0.098
Genital hijyen davranışları ölçeği toplam puan		r:-0.483 p:0.000	r:-0.357 p:0.000	r:-0.110 p:0.249	r:-0.385 p:0.000	r:-0.316 p:0.001

Çalışma kapsamındaki kadınların yaşları ile genital hijyen davranışları, inkontinans farkındalık ölçeği Sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler alt boyutu arasında negatif yönlü ve sağlık motivasyonu alt boyutu arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır(p<0.05). Kadınların genital hijyen davranışları ölçeği toplam puanı ile inkontinans farkındalık ölçeği sağlık sorunu olarak kabulünü engelleyen faktörler, Kısıtlanma, İdrar kaçırma korkusu alt boyutları arasında negatif yönlü, Sağlık motivasyonu alt boyutu arasında ise pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (p<0.05) (Tablo 4).

IV. TARTIŞMA

Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı grupta bulunan Roman kadınlar ile Roman olmayan kadınların genital hijyen davranışlarının ve üriner inkontinans farkındalıklarının araştırıldığı bu çalışmada Roman kadınların genital hijyen davranışları Roman olmayan kadınlara göre daha kötü bulunmuştur (p<0.05). literatürde sosyoekonomik düzeyi düşük kadınlarla yapılan çalışmalarda kadınların bu çalışma ile benzer olarak genital hijyen davranışlarının kötü düzeyde olduğu belirlenmiştir[15]- [17]. Kırsalda yaşayan kadınlar ile yapılan bir başka çalışmada da kadınların genital hijyen

davranışlarının kötü düzeyde olduğu belirlenmiştir [20]. Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı bir grupta yer alan Roman kadınların eğitim düzeylerinin düşük olmasından kaynaklı olarak doğru genital hijyen davranışlarını bilmiyor olabilirler, dolayısıyla roman kadınların genital hijyen davranışlarının roman olmayan kadınlara göre daha düşük olmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Roman olmayan kadınların inkontinans farkındalık ölçeği sağlık sorunu olarak kabulünü etkileyen faktörler alt boyut etkilenme durumları Roman kadınlara göre daha fazla belirlenmiştir (p<0.05). Roman olmayan kadınlar idrar kaçırma sorunu yaşadıklarında bu sorunu daha fazla saklama eğilimi gösterebilmektedirler. Böyle bir sorun yaşadıklarında bu sorundan utandıkları için kendileri başatme yoluna gidebilmekte ve ilk etapta profesyonel yardım alma konusunda çekimser kalabilmektedirler. Bu nedenle sağlık sorunu olarak kabulünde Roman kadınlara göre daha fazla zorlanacakları düşünülmektedir.

Roman olmayan kadınlar Roman kadınlara göre üriner inkontinans yaşama durumunda daha fazla kısıtlanma yaşayacaklarını ve idrar kaçırma korkusu yaşadıklarını belirtmişlerdir (p<0.05). Üriner inkontinansın toplumda bir tabu olarak görüldüğü ve kadınların bu sorunu yaşadıklarında saklama eğilimi gösterebildikleri için, Roman kadınlara göre sosyoekonomik açıdan daha avantajlı durumda olan roman olmayan kadınlar daha fazla kısıtlanma yaşayabilirler ve bu sorundan daha fazla korkabilirler. Roman kadınların ise böyle bir sorun yaşadıklarında bu sorunu önemsemeyerek günlük yaşamlarına devam edebilecekleri ve daha az idrar kaçırma korkusu yaşayabilecekleri düşünülmektedir.

Çalışma kapsamındaki kadınların yaş ortalaması arttıkça genital hijyen davranışları da o yönde olumlu değişim göstermektedir (p<0.05). Hacılioğlu ve ark.(2000) yaptıkları çalışmada yaş ortalamasının arttıkça genital hijyen davranışlarının azaldığını bulmuşlardır[21]. Ilgaz ve ark.(2015) yaptıkları çalışmada da genç yaşta olan kadınların genital hijyen davranışlarının daha iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir[22]. Yaş ilerledikçe kadınların genital hijyen davranışları konusunda deneyimleri olumlu yönde değişim gösterebilmektedir ve böylelikle çalışmadan çıkan sonucun beklenen bir sonuç olduğu söylenebilmektedir.

V. SONUÇLAR

Çalışma kapsamındaki Roman olmayan kadınların genital hijyen tutumlarının Roman kadınlara göre daha iyi olduğu belirlenmiştir. Roman olmayan kadınların üriner inkontinans farkındalığı tüm alt boyutlarından aldıkları puan Roman kadınlara göre daha yüksektir.

KAYNAKLAR

- [1] Haylen BT, Ridder D, Freeman RM, Swift SE, Berghmans B, Lee J, Monga A, Petri E, Rizk DE, Sand PK, Schaer GN. An international urogynecological association (IUGA)/international continence society (ICS) joint report on the terminology for female pelvic floor dysfunction. *Neurourol. Urodynam.* 2010; 29: 4–20.
- [2] Çiftçi Ö, Günay O. Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi Jinekoloji Polikliniğine Başvuran Kadınlarda Üriner inkontinans Görülme Sıklığı ve Etkileyen Faktörler. *Erciyes Med J.*2011; 33(4):301-308.
- [3] Yılmaz E, Muslu A, Özcan E. Üriner İnkontinanslı Kadınlarda Yaşam Kalitesi. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi.*2014; 2(2): 1-14.

- [4] Coyne KS, Kvasz M, Ireland AM, Milsom I, Kopp ZS, Chapple CR. Urinary incontinence and its relationship to mental health and health-related quality of life in men and women in Sweden, the United Kingdom, and the United States. *European Urology*. 2012;61: 88–95.
- [5] Koçak İ, Okyay P, Dundar M, Erol H, Beser E. Female Urinary Incontinence In The West Of Turkey: Prevalence, Risk Factors and Impact on Quality Of Life. *Eur Urol* 2005;48: 634–641.
- [6] Terzi H, Terzi R, Kale A. 18 Yaş Üstü Kadınlarda Üriner İnkontinans Sıklığı ve Etkileyen Faktörler. *Ege Tıp Dergisi*. 2013;52(1):15-19.
- [7] Visser EH, Bock GH, Kollen BJ, Meijerink M, Berger MY, Dekker JH. Systematic screening for urinary incontinence in older women: Who could benefit from it? *Scandinavian Journal of Primary Health Care*. 2012;30(1), 21-28.
- [8] Demir S, BEJİ NK. Üriner İnkontinanslı Kadınlarda Yaşam Kalitesi ve Sağlık Arama Davranışları. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*. 2015; 23(1), 23-31.
- [9] Öztürk GZ, Toprak D, Basa E. yaş üzeri kadınlarda üriner inkontinans sıklığı ve etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*. 2012; 46(4): 170-6.
- [10] Strickland R. Reasons for Not Seeking Care For Urinary Incontinence in Older Community-Dwelling Women: A Contemporary Review. *Urologic Nursing*. 2014; 34(2), 63-68, 94.
- [11] Ünsal, A., Tözün, M., & Arslantaş, D. (2013). Eskişehir İli Beylikova İlçe Merkezinde 20 Yaş ve Üzeri Kadınlar Arasında Üriner İnkontinans, İlişkili Faktörler ve Depresyon. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 12(3).
- [12] Wu XH, Liu XX, Xie KH, Wang RM, Wu YX, Liu YG. Prevalence and related factors of urinary incontinence among Hebei women of China. *Gynecol Obstet Invest*. 2011; 71 (4): 262-267
- [13] Özerdoğan, N., Beji, N. K., & Yalçın, Ö. (2004). Urinary incontinence: its prevalence, risk factors and effects on the quality of life of women living in a region of Turkey. *Gynecologic and obstetric investigation*, 58(3), 145.
- [14] İpekçi, T., Çelik, O., Aydoğdu, Ö., Akand, M., & Yüksel, M. B. (2014). Üriner Sistem Enfeksiyonlarına Güncel Yaklaşım. *The Cystoscope*, 1, 73-81.
- [15] Çankaya, S., & Ege, E. (2014). Evli kadınların genital hijyen davranışlarının ürogenital semptomlar ile ilişkisi. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 6(2), 94-101.
- [16] Yağmur, Y., & ORHAN E.İ. (2017). Mevsimlik Tarım İşçisi Kadınların Yaşam Koşulları Ve Genital Hijyen Uygulamaları. *Journal of International Social Research*, 10(51).
- [17] Koştu, N., & Beydağ, K. (2009). Jinekoloji Polikliniğine Başvuran Kadınların Genital Hijyen Davranışları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 66-71.
- [18] Avcı, İ.A., Öz, Ö., Eren, DÇ. 2017. "Urinary Incontinence Prevalence, Quality of Life and Awareness Situations of Individuals In A Muslim Community", *International Continence Society 42. Annual Meeting*.
- [19] Karahan, N. (2017). Genital Hijyen Davranışları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Güvenirlik Çalışması. *Istanbul Medical Journal*, 18(3).
- [20] Ünsal, A., Özyazıcıoğlu, N., & Sezgin, S. (2010). Doğu Karadenizdeki Bir Belde Ve Ona Bağlı Dokuz Köyde Yaşayan Bireylerin Genital Hijyen Davranışları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(2), 12-19.
- [21] Hacıalioğlu N, İnandı T, Pasinlioğlu T. (2000). Erzurum ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezine başvuran kadınlarda genital yol enfeksiyonlarının sıklığı ve risk faktörleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 3(2):11-17.
- [22] Ilgaz, A., Sevinç, Ö., & Uzun, S. U. (2015). İki farklı aile sağlığı merkezine kayıtlı doğurgan çağdaki evli kadınların genital hijyen davranışları. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(2).